

Zárszó.

Nekem jutott a feladat, hogy e gazdag műsorú, értéklésében híves felölelő *emlékünnepepélyt* bezárjam. Az ünnepély bezárását kész örömmel vállaltam, de az „emlékezés” kapuját szeretném tágabbra nyitni, a lélek széles mezéjére vezetni, hogy azok az eszmék, gondolatok, húséges megállapítások, melyek most itt elhangzottak s melyek Orbán Balázs páratlan életmunkájában éltek s mely eszmék és gondolatoknak ő, a legnagyobb székelý leghívebb és teljesebb kifejezője volt, keljenek új életre, legyenek őrtüzei, világító fényei az örök székelý ideának.

Orbán Balázs példát mutatott: „rangján, módján alul mostohán élt, hogy annál többet tehessen fajáért... mindent: fajáért, — semmit: önmagáért! Mindenben mindig ez volt jelszava”. (Tompá L.) Ez volt az élete! Ez eszmék, gondolatok termékenyítsék meg lelkeink-

ket, adjanak új színt, újult tartalmat életünknek s ne csak emlegessük Orbán Balázst, hanem kövessük őt, éljünk tetteiben, cselekvő munkában.

Hálás köszönetet mondok „Dávid Ferenc Egyesületünk” nevében azért a nagy készségért, lelkük legjavát hozó segítő munkáért, mellyel *szereplőink* ma lelkünket táplálták, gyönyörűséggel eltöltötték! Nemcsak eszmei emlékezéssel, hanem e mellett az eszmét képviselő tettekkel is óhajt „D. F. Egyesületünk” Orbán Balázs emlékének áldozni, mikor elhatározta, hogy a mai ünnepély perselypénzét „*Orbán Balázs ösztöndíj*” támogatására fordítja, Orbán Balázs az alapítványt 1876. évben Korondon kelt alapítólevelében tette a székelykeresztúri unitárius gimnázium részére — 500 frt alaptőkével, mely összeget végrendeletében 2000 frt-tal emelte — oly célból, hogy az alapítvány kamatai minden tanévben osztályonként arányosan osztva, kapja az osztálytársaitól titkos szavazás útján legtöbb szavazatot nyert: legjobb, legszorgalmasabb, legnagyobb előmenetelt tanusított ifjú — nemzet- és valláskülönbség nélkül. S bár az igazgatóságnak jogában állt, hogy a három legtöbb szavazatot

kapott ifjú közül ő jelölje ki, szintén titkos szavazás útján, a legérdemesebb tanulót, alig élt e jogával, mert az osztályok tanulói — nemzet és vallásra való tekintet nélkül — oly nagy becsületességgel, felemelő ítélkezéssel döntöttek, hogy csaknem minden esetben az osztálytársaitól legtöbb szavazatot nyert ifjú kapta az ösztöndíjat!

Orbán Balázs e 1500 frt-os alapítványa 63 éves útjáról igen tanulságos összefoglalást készített ifjabb Péterffy Gyula r. tanár. 1877-től 1920-ig, 43 év alatt, 3660 K ösztöndíjat osztottak szét 202 arra érdemes ifjú között. 1920. évben a már akkor 7000 K-ás alapítvány „hadikölcsön” útján megsemmisült. Mindössze 300 Leu térült meg. 1934. évre az alap 3684 Leura növekedett, melynek 70 százalékos összege a konverziós törvény alapján veszett el. Az intézet igazgatósága és jó barátai — eléggé nem dicsérhető szeretettel és buzgalommal ha kis, mintegy eszmei jelképet képező összegben, fenntartották az „Orbán Balázs-ösztöndíjat” 10—20 L-es átmeneten — az elmúlt tanévben már osztályonként 300 Leu, a VIII. gimn. osztályban 2400 L-t tett ki. Az alap mai állapota: 628 Leu. Kezdetől, azaz 1877-től a mai napig

— 63 év alatt összesen 355 jó tanuló élvezte az Orbán Balázs-ösztöndíjat. Ezek közül magyar 331, román 15, szász 6, zsidó 3. Vallás szerint: unitárius 247, r. k. 20, ref. 63, luth. 6, gör. kel. 12, gör. kath. 4, izr. 3.

Felekezeti középiskolánál, merem mondani, *páratlanul* álló alapítvány öreg Európában. A testvériségnek, az igazi érdem elismerésének oly magas elgondolása és gyakorlása, mit más-sal nem tudok jellemezni: *igazi jézusi cselekedet*. — Így tett pontot életére a „*legnagyobb székel*”. Róla emlékezni minden székelnek becsületbeli kötelessége! . . . Még az emlékezés sem elég . . . Őt újra, meg újra kell élni! Követve őt, ki utat mutatott. Szejkefürdői sír! Sugározz fényt a sötét székel-magyar életre! Világítson onnan felénk állandóan Orbán Balázs lelke s őrizd a kegyelettel takart, könnyekkel áztatott hantokat. Légy mindenha búcsújáró helye a sínylődő népnek: ahová jöjjön apraja-nagyja hálát rebegni a dicső multért, s imádkozni új Orbán Balázsokért!
